

Neuvoston päätelmät annettu 10 päivänä toukokuuta 2010 kulttuurin vaikutuksesta alueelliseen ja paikalliseen kehitykseen

(2010/C 135/05)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN:

- näiden päätelmien liitteessä esitetyn alan toimintapoliittisen perustan;
- Euroopan unioniin kohdistuvat taloudelliset ja sosiaaliset haasteet ja tarpeen laatia eurooppalainen strategia näihin haasteisiin vastaamiseksi;
- kulttuurin itseisarvon ja sen merkityksen kilpailukykyisen, innovatiivisen ja osallistavan markkinatalouden keskeisenä edistäjänä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta lisäävänä välineenä;
- Euroopan alueiden ja kaupunkien erityisen kulttuurisen rikkauden ja moninaisuuden, mikä johtuu siitä, että ne ovat lähellä kansalaisten ja paikallisten sidosryhmien tarpeita ja toimivat taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden alustoina;
- kulttuurin sekä kulttuuri- ja luovan toimialan vaikutuksen paikalliseen ja alueelliseen kehitykseen, koska ne tekevät Euroopan alueista houkuttelevampia ja kehittävät kestäväää matkailua, luovat uusia työllistymismahdollisuuksia sekä innovatiivisia tuotteita ja palveluja ja auttavat kehittämään uusia taitoja ja osaamista.

KATSOO, ETTÄ:

- kulttuurin, luovuuden ja innovoinnin välinen yhteys myötävaikuttaa selvästi sosiaaliseen ja taloudelliseen edistykseen. Sen vuoksi on oleellista vahvistaa kulttuurin, erityisesti kulttuuri- ja luovan toimialan osuutta älykästä, kestäväää ja osallistavaa kasvua koskevassa Eurooppa 2020 -strategiassa.

JOTTA TEHOSTETTAISIIN KULTTUURIN VAIKUTUSTA PAIKALLISEEN JA ALUEELLISEEN KEHITYKSEEN, KATSOO, ETTÄ ON:

- valtavirtaistettava kulttuuri strategiseksi ja läpikäyväksi osaksi Euroopan alueiden ja kaupunkien sosiaalista ja taloudellista kehittämistä koskevia EU:n ja kansallisia politiikkoja;
- rohkaistava paikallis- ja aluetason strategisia investointeja kulttuuriin ja kulttuuri- ja luovaan toimialaan, erityisesti pk-yrityksiin, luovien ja dynaamisten yhteiskuntien edistämiseksi;

— tuettava kulttuurin vaikutusta kestävään matkailuun, joka on keskeinen tekijä paikallisen ja alueellisen houkuttelevuuden sekä talouskehityksen kannalta ja auttaa tuomaan esiin kulttuuriperinnön merkitystä Euroopassa;

— lisättävä päätöksentekijöiden keskuudessa tietoisuutta nykyiseen nopeasti muuttuvaan tilanteeseen mukautetuista paikallisista ja alueellisista politiikoista, joilla kehitetään kulttuuriin ja luovuuteen perustuvaa uutta osaamista uusien taitojen kehittämiseksi, inhimillisen pääoman parantamiseksi ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;

— vahvistettava rajatylittäviä, kansainvälisiä ja alueiden välisiä kulttuurialan aloitteita, joilla tuodaan yhteen Euroopan kansat ja alueet ja lujitetaan taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

VAHVISTAA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN ASIANMUKAISESTI HUOMIOON OTTAEN SEURAAVAT PAINOPISTEALUEET:

1. Valtavirtaistetaan kulttuuri paikallista ja alueellista kehitystä koskeviin politiikkoihin

Jäsenvaltioita ja komissiota pyydetään:

- a) vahvistamaan kulttuurin roolia paikallisissa ja alueellisissa yhdennetyissä kehityspolitiikoissa muun muassa infrastruktuurin, kaupunkien elvyttämisen, maaseudun monipuolistamisen, palvelujen, yrittäjyyden, matkailun, tutkimuksen ja innovoinnin, henkisen pääoman kartuttamisen ja sosiaalisen osallisuuden alalla sekä alueiden välisessä yhteistyössä;
- b) vahvistamaan kulttuurialan ja muiden alojen välistä vertikaalista ja horisontaalista synergiaa sekä julkisten ja yksityisten sidosryhmien kumppanuuksia;
- c) tukemaan näyttöön perustuvaa lähestymistapaa kulttuuri-investointeihin paikallisella ja alueellisella tasolla hyödyntäen arviointi- ja vaikutustenarviointivälineitä;
- d) edistämään yhteistyötä ja hyvien toimintatapojen vaihtoa jäsenvaltioiden, Euroopan alueiden, kaupunkien ja sidosryhmien välillä;
- e) edistämään tiedottamista ja tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta paikalliseen ja alueelliseen kehitykseen;

f) helpottamaan sääntelypuitteiden ja sellaisten koheesiopolitiikan välineiden täytäntöönpanomenettelyjen ymmärtämistä, joihin sekä julkisen että yksityisen sektorin kulttuurialan sidosryhmät, myös kansalaisyhteiskunta, otetaan nimenomaisesti mukaan ja joilla autetaan lisäämään paikallis- ja aluekehityspolitiikoista vastaavien tietoisuutta kulttuuriulottuvuudesta.

Jäsenvaltioita pyydetään:

- a) ottamaan kulttuurialan sidosryhmät mukaan yhdenmukaiseen alhaalta ylöspäin suuntautuvaan lähestymistapaan, joka koskee paikallista ja alueellista kehitystä koskevia ohjelmia, tarpeen mukaan myös EU:n koheesiopolitiikan yhteydessä;
- b) ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset mukaan kulttuuria koskevan Euroopan toimintasuunnitelman toteuttamiseen, jotta kulttuuripolitiikka vastaisi Euroopan alueiden ja kaupunkien odotuksia ja tarpeita;
- c) edistämään yhdenmukaisia paikallisen kehityksen strategioita, joilla pyritään kompensoimaan maantieteellisiä eroja kulttuuripalvelujen saatavuudessa kansalaisten keskuudessa.

Komissiota pyydetään:

- a) keräämään ja levittämään parhaita toimintatapoja EU:n tasolla ja kehittämään EU:n tason tiedonvaihtovälineitä.

2. Edistetään kulttuuri- ja luovan toimialan, erityisesti pk-yritysten, kehittämiseksi suotuisaa ympäristöä paikallisella ja alueellisella tasolla

Jäsenvaltioita ja komissiota pyydetään:

- a) hyödyntämään paremmin koheesiopolitiikan välineitä ja muita asiaankuuluvia rahoitusohjelmia kulttuuri- ja luovalle toimialalle annettavan tuen optimoimiseksi, myös helpottamalla tiedonsaantia rahoitusmahdollisuuksista ja tarjoamalla neuvontapalveluja;
- b) edistämään kulttuuri- ja luovan toimialan yrityshautomoiden perustamista paikallisesti ja alueellisesti vahvistaen sitä kautta yrittäjyyttä;
- c) tutkimaan keinoja edistää uusia liiketoimintamalleja ja vahvistaa luovia klustereita ja yritystutkimuskeskuksia käyttämällä hyväksi tieto- ja viestintätekniikan soveltamisen ja käytön tarjoamat mahdollisuudet;

d) tukemaan ja tehostamaan kulttuuri- ja luovien alojen pk-yritysten mahdollisuuksia käyttää digitaalisia ja fyysisiä jakelukanavia toteuttamalla politiikkaa, jolla edistetään teosten laajinta mahdollista jakelua ja varmistetaan asianmukainen korvaus luomisketjuun osallistuvilla toimijoilla.

Jäsenvaltioita pyydetään:

- a) edistämään kulttuuri- ja luovien alojen pk-yrityksille suotuisaa sääntelyä ja tutkimaan innovatiivisia tapoja taata sekä julkisen että yksityisen rahoituksen saatavuus;
- b) tehostamaan kulttuuri- ja luovan toimialan ja rahoitusta myöntävien tahojen välistä viestintää edistämällä liikkeenjohtoa, tutkimusta ja innovointia, rahoitusta ja tiedotusta koskevaa koulutusta yrityksille, työnantajille ja kulttuurialalla työskenteleville.

Komissiota pyydetään:

- a) kiinnittämään kulttuuri- ja luovaan toimialaan enemmän huomiota keskeisissä poliittisissa aloitteissa, asiaankuuluvissa strategioissa ja Euroopan unionin ohjelmissa.

3. Syvennetään kulttuurin vaikutusta kestäväan matkailuun

Jäsenvaltioita ja komissiota pyydetään:

- a) edistämään kulttuurimatkailun kehittämistä tärkeänä osana kestävä matkailua ja kiinnittämään asianmukaista huomiota ympäristön, kulttuuriperinnön, maiseman ja elämänlaadun suojeluun.

Jäsenvaltioita pyydetään:

- a) edistämään alueelle ominaisten resurssien elvyttämistä kiinnittäen erityistä huomiota sekä aineelliseen että aineettomaan kulttuuriperintöön, kulttuuri-ilmaisuihin ja niihin liittyviin toimiin;
- b) edistämään kulttuuritoimintaa, jossa otetaan huomioon alueen ominaispiirteet ja kunnioitetaan niitä ja jossa vaalitaan alueen julkisuuskuva ja johon paikallisväestö voi vaikuttaa osallistua;
- c) lisäämään edelleen ympäristökasvatuksen puitteissa tietoisuutta tarpeesta suojella kulttuuri- ja luonnonperintöä, jotta matkailijoita ja matkailupalvelujen tarjoajia rohkaistaisiin asennoitumaan vastuullisesti.

4. Edistetään luovuutta koulutuksessa, jotta voidaan kehittää uusia taitoja, joilla parannetaan henkistä pääomaa ja edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta

Jäsenvaltioita ja komissiota pyydetään:

- a) edistämään luovuutta ja innovointia koulutuslalla ja elinkeinoelämässä hyödyntämällä koulutuslaitosten, tutkimuskeskusten, kulttuurialan toimijoiden ja yritysten välisiä verkostoja;
- b) vahvistamaan kulttuuri- ja koulutusalojen ja elinkeinoelämän välisiä yhteyksiä paikallisesti ja alueellisesti, jotta helpotettaisiin nuorten ja muita epäedullisemmassa asemassa olevien ryhmien integroitumista työmarkkinoille ja varustettaisiin heidät kehittyvässä sosioekonomisessa ympäristössä tarvittavilla viestintä- ja yrittäjyystaidoilla.

Jäsenvaltioita pyydetään:

- a) yhdessä asiaankuuluvien paikallis- ja alueviranomaisten kanssa arvioimaan alueen potentiaaliset osaamistarpeet ja määrittämään tavat, joilla kulttuuri voi vaikuttaa politiikkoihin, joilla tähdätään paikallisen henkisen pääoman parantamiseen;
- b) edistämään kulttuuri- ja taidekasvatusta tärkeänä osana elinikäistä oppimista.

Komissiota pyydetään:

- a) kartoittamaan digitalisoinnista, väestörakenteen muutoksista ja talouden olosuhteiden kehittymisestä johtuvien uusien haasteiden käsittelyssä kulttuuri- ja luovalla toimialalla tarvittavat taidot ja tarpeet;
- b) ottamaan olemassa olevat välineet käyttöön liikkuvuuden tukemiseksi kulttuuri- ja luovan toimialan ammattilaisten koulutuksessa, nuoret yrittäjät mukaan luettuina, ja edistä-

mään uusia oppimisen muotoja (esimerkiksi rajatylittävää vertaisryhmäoppimista koskevat aloitteet).

5. Tehostetaan rajatylittävää, kansainvälistä ja alueiden välistä kulttuuriyhteistyötä

Jäsenvaltioita ja komissiota pyydetään:

- a) helpottamaan kulttuuriyhteistyötä ja kulttuurialan toimijoiden liikkuvuutta Euroopan eri alueiden välillä;
- b) tukemaan sellaisten kulttuurialan rajatylittävien ja alueiden välisten hankkeiden ja toimien kehittämistä, joissa painotetaan tietyn alueen paikallisia ominaispiirteitä ja pyritään saamaan sen kansalaiset mukaan toimintaan.

Jäsenvaltioita pyydetään:

- a) edistämään koheesiopolitiikan välineiden käyttämistä rajatylittävän, kansainvälisen ja alueiden välisen yhteistyön kehittämiseen.

Komissiota pyydetään:

- a) tukemaan edelleen koheesiopolitiikan välineiden puitteissa kulttuurialoiteita, jotka edistävät hyvien toimintatapojen, vaihdon ja innovointilaboratorioiden kehittymistä;
- b) levittämään laajalti sidosryhmien keskuudessa asiaankuuluvia tutkimuksia ja esimerkkejä hyvistä toimintatavoista.

PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA:

ottamaan kukin toimivaltuuksiansa mukaisesti nämä painopisteet huomioon laatiessaan ja toteuttaessaan nykyisiä ja tulevia paikallisia ja alueellisia kehityspolitiikkoja sekä toteuttaessaan EU:n koheesiopolitiikkaa.

LIITE

Nämä päätelmät antaessaan neuvosto viittaa erityisesti seuraaviin tausta-asiakirjoihin:

- UNESCO:n yleissopimus kulttuuri-ilmaisuuden moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä (20. lokakuuta 2005).
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1083/2006, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2006, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1260/1999 kumoamisesta.
- Neuvoston päätelmät kulttuuri- ja luovien alojen mahdollisuuksista edistää Lissabonin tavoitteiden saavuttamista (24. toukokuuta 2007).
- Komission tiedonanto: Kestävää ja kilpailukykyistä eurooppalaista matkailua koskeva toimintaohjelma (19. lokakuuta 2007).
- Neuvoston päätöslauselma Euroopan unionin kulttuuria koskevasta toimintasuunnitelmasta (16. marraskuuta 2007).
- Eurooppa-neuvoston (13. ja 14. maaliskuuta 2008) puheenjohtajan päätelmät, joiden mukaan yksi tulevan kasvun avaintekijöistä on eurooppalaiseen kulttuuriin ja tieteelliseen huipputaamiseen perustuvan Euroopan kansalaisten innovointi- ja luovuuspotentiaalin täysipainoinen kehittäminen (asiak. 7652/08).
- Neuvoston päätelmät monikulttuurisista taidoista (22. toukokuuta 2008).
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta kaudelle 2008–2010.
- Neuvoston päätelmät kulttuurista luovuuden ja innovoinnin innoittajana (12. toukokuuta 2009).
- Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia (3. maaliskuuta 2010).
- Vihreä kirja kulttuurin ja luovien elinkeinojen potentiaalin vapauttamisesta (27. huhtikuuta 2010).

Tutkimukset:

- EY:n perustamissopimuksen 151 artiklan 4 kohdan soveltaminen: Rakennerahastojen käyttö kulttuurialalla kaudella 1994–1999 (asiak. 6929/04).
  - The Economy of Culture in Europe. Julk.: KEA European Affairs (13. marraskuuta 2006).
  - The Impact of Culture on Creativity. Julk.: KEA European Affairs (kesäkuu 2009).
  - The contribution of culture to local and regional economic development as part of European regional policy (huhtikuu 2010).
-